

Učební pomůcka k učivu českého jazyka pro 4. a 5. ročník – VZORY PODSTATNÝCH JMEN

Obsahuje:

1. Přehled vzorů rodu mužského, ženského a středního ve všech pádech jednotného a množného čísla.
2. Prázdná tabulka všech vzorů se zásobníkem vzorových podstatných jmen ve všech pádech (žák přikládá do tabulky všechny tvary daného vzoru ke správnému pádu).
3. Zásobník podstatných jmen v 1. pádě, která budou žáci přikládat ke správným vzorům (vzory jsou červené).
4. Zásobník podstatných jmen v různých pádech, která budou sloužit k určování mluvnických kategorií (rod, číslo, pád a vzor) při práci na tabuli nebo pro samostatnou práci.

Slova mohou také sloužit k zařazování do prázdné tabulky vzorů.

Vzory tabulek:

SKLOŇOVÁNÍ PODSTATNÝCH JMEN RODU MUŽSKÉHO

číslo	pád	tvrdé vzory		měkké vzory		tvrdý vzor	měkký vzor
		životný	neživotný	životný	neživotný		
jednotné	1.	pán	hrad	muž	stroj	předseda	soudce
	2.	pána	hradu (lesa)	muže	stroje	předsedy (paňáci)	soudce
	3.	pánu, -ovi	hradu	muži, -ovi	stroji	předsedovi	soudci, -ovi
	4.	pána	hrad	muže	stroj	předsedu	soudce
	5.	pane! (hochu!)	hrade!	muži! (otče!)	stroji!	předsedo!	soudce!
	6.	(o) pánu, -ovi	(o) hradě, -u (lese)	(o) muži, -ovi	(o) stroji	(o) předsedovi	(o) soudci, -ovi
	7.	pánem	hradem	mužem	strojem	předsedou	soudcem
množné	1.	páni, -ové (občané)	hrady	muži, -ové (obyvatelé)	stroje	předsedové (husité / husíti)	soudci, -ové
	2.	pánů	hradů	mužů	strojů	předsedů	soudců
	3.	pánům	hradům	mužům	strojům	předsedům	soudcům
	4.	pány	hrady	muže	stroje	předsedy (paňáci)	soudce
	5.	páni!, -ové! (občané!)	hrady!	muži!, -ové! (obyvatelé!)	stroje!	předsedové! (husité / husíti)	soudci!, -ové
	6.	(o) pánech (hoších)	(o) hraděch (hříbkách / hříbcích)	(o) mužích	(o) strojích	(o) předsedech (sluzích)	(o) soudcích
	7.	pány	hrady	muži	stroji	předsedy (paňáci)	soudci

SKLOŇOVÁNÍ PODSTATNÝCH JMEN RODU ŽENSKÉHO

číslo	pád	vzory			
		1.	žena	růže	píseň
jednotné	2.	ženy	řůže	písně	kosti
	3.	ženě	řůži	písní	kosti
	4.	ženu	řůži	píseň	kost
	5.	ženo!	řůže!	písní!	kosti!
	6.	(o) ženě	(o) růži	(o) písní	(o) kosti
	7.	ženou	růží	písní	kostí
	množné	1.	ženy	růže	písně
2.		žen	růží (ulic)	písní	kostí
3.		ženám	růžím	písním	kostem
4.		ženy	růže	písně	kosti
5.		ženy!	řůže!	písně!	kosti!
6.		(o) ženách	(o) růžích	(o) písních	(o) kostech
7.		ženami	růžemi	písněmi	kostmi

SKLOŇOVÁNÍ PODSTATNÝCH JMEN RODU STŘEDNÍHO

číslo	pád	vzory			
		1.	město	moře	kuře
jednotné	2.	města	moře	kuřete	stavení
	3.	městu	moři	kuřeti	stavení
	4.	město	moře	kuře	stavení
	5.	město!	moře!	kuře!	stavení!
	6.	(o) městě, -u (jablku)	(o) moři	(o) kuřeti	(o) stavení
	7.	městem	mořem	kuřetem	stavením
	množné	1.	města	moře	kuřata
2.		měst	moři (strniště)	kuřat	stavení
3.		městům	mořím	kuřatům	stavením
4.		města	moře	kuřata	stavení
5.		města!	moře!	kuřata!	stavení!
6.		(o) městech (jablkách / jablcích)	(o) mořích	(o) kuřatech	(o) staveních
7.		městy	moři	kuřaty	staveními

PRÁZDNÁ TABULKA PRO DOPLŇOVÁNÍ

číslo	pád	vzory			
jednotné	1.				
	2.				
	3.				
	4.				
	5.				
	6.				
	7.				
množné	1.				
	2.				
	3.				
	4.				
	5.				
	6.				
	7.				

Svinovací baner omyvatelný, velikost 106 x 106 cm.

Slepá tabulka, rozměr 106 x 100 cm.

SLOVA RODU MUŽSKÉHO

Vzor PÁN

lev	lev
Ital	(viděl) Itala
pes	(bez) psa
orel	(příběh o) orlovi
červ	červi
čáp	(hnízdo) čápů
pstruh	(lovit) pstruhy
sousedí	sousedé!
pávi	(vyprávěl o) pávech
sedláci	(se) sedláky
kos	(přiletěl) kos
drak	(přemoci) draka
holubi	(sypal) holubům
syn	(napsal) synovi

Vzor HRAD

vjezd	(zákaz) vjezdu
traktor	(továrna) na traktory
sval	(namáhat) svaly
šíp	(toulec) se šípy
smích	(dát se) do smíchu
hlad	(mít) hlad

mobil	(používat) mobil
pravěk	(výstava) o pravěku
hřebík	(vyhnout se) hřebíku
čas	(více) času
zvyk	(mít něco) ve zvyku
kořen	(zakopnout) o kořen
vlas	(lak) na vlasy
hřib	(nasbírat) hříby

Vzor MUŽ

cizinec	(osamělý) cizinec
rodič	(předal dítě) rodiči
učitel	k učiteli
kněz	o knězi
přítel	k příteli
notář	k notáři
kuchař	(nového) kuchaře
krotitel	(povídka) o krotiteli
ohař	(smečka) ohařů
chlapec	(rozdat) chlapcům
pekař	(donesl) pekařům
novinář	(oslovil) novináře
cukrář	(mnoho) cukrářů

farář	(pomohl) faráři
-------	-----------------

Vzor STROJ

štětec	(malovat) štětci
peníz	(šetřete) penězi
meč	(kouzelný) meč
pytel	(brambory) v pytlích
klíč	(ztratil jsem) klíče
cíl	(100 metrů) do cíle
jetel	(pole) jetele
nůž	(tupé) nože
kráječ	(máme doma) kráječ
hoboj	(budeš hrát) na hoboj
květináč	(kytky) v květináčích
obratel	(zlomené) obratle
palec	(bolavým) palcem
pepř	(okořenit) pepřem

Vzor PŘESEDÁ

kolega	(mít spolehlivé) kolegy
starosta	(být zvolen) starostou
houslista	(koncert) houslistů
artista	(poděkovat) artistovi

hrdina	(stát se) hrdinou
turista	(sraz) turistů
kytarista	(houslisté a) kytaristé
kulturista	(svalnatí) kulturisté
stážista	(knihy)stážisty
sadista	(zločin) sadisty

Vzor SOUDCE

zástupce	(jmenovat) zástupcem
vládce	(stal se) vládcem
rádce	rádče!
obhájce	k obhájcům
strojvůdce	(záviděl) strojvůdci
vůdce	(knihy) o vůdcích
správce	správcové
zrádci	zrádcům
zákonodárci	(rozhodnutí) zákonodárců

SLOVA RODU ŽENSKÉHO

Vzor ŽENA

sýkora	(dávat lůj) sýkorám
Sněžka	(vrchol) Sněžky
síra	(žlutý jako) síra
vydra	(kožešina) z vydry
vosa	(bránit se) vosám
výška	(pracovat) ve výšce
vyjížďka	(podnikat) vyjížďky
teta	(byli jsme) bez tety
firma	(sídlí zde) firma
Praha	(zpátky) do Prahy
parta	(parta (kluků))
Míla	(kamarádím) s Mílou
škola	(žáci) ve školách
Petra	Petro!

VZOR RŮŽE

koule	bez koule
ulice	k ulici
země	země!
naděje	s nadějí
práce	bez práce
boule	k bouli
palice	pro palici
stanice	Stanice!
udice	(zatočil) udicí
kůže	odřená kůže
nůše	vložil do nůše
Libuše	vidím Libuši
chůze	unavil se chůzí

Vzor PÍSEŇ

větev	(zlomil) větev
konev	(zakopl) o konev
kázeň	(problémy) s kázní
krev	(umazaný) krví
sklizeň	(spěchá) se sklizní
postel	(nedostatek) postelí
drůbež	(nakrmil) drůbež
dlaň	(svíral) v dlaních
hráz	(postavit) hráze
petržel	(posypat) petrželi
stráž	(běhal) po stráni
mez	(seděl) na mezi
láhev	(naplnil) láhve
višeň	(koláč) s višněmi

Vzor KOST

lítost	(pocítit) lítost
pověst	(slyšet) pověst
ocel	(vyrobený) z oceli
pec	(ležel) na peci
mosaz	(nádobí) z mosazi
ves	navsi
hrst	v hrstech
lod!	lodí!
sůl	bez soli
mast	s mastí
lež	(slyšet) lež
myš	(chytáme) myši
moc	(mít) moc

SLOVA RODU STŘEDNÍHO

Vzor MĚSTO

kladivo	s kladivy
slovo	(dostat se) ke slovu
světlo	ke světlům
plavidlo	(hodně) plavidel
žihadlo	(brání se) žihadlem
strašidlo	(pohádka) o strašidlech
jídlo	o jídlech
číslo	k číslům
sluníčko	(vidět) sluníčko
divadlo	(navštívit) divadla
zlato	ze zlata
říkadlo	s říkadly
veslo	bez vesla
letadlo	letadlo!

Vzor MOŘE

vejce	(maso) s vejci
hřiště	(rozběhli se) k hřišti
nebe	(vidím) nebe
kolejiště	(dívat se) na kolejiště
ohniště	(rozdělává) ohniště
učiliště	(spolupráce) s učilišti
ovoce	(mísa) ovoce
pole	o polích
mraveniště	(vidím dvě) mraveniště
koupaliště	(nové) koupaliště
citoslovce	(určí) citoslovce
slunce	bez slunce
Labe	na Labi

Vzor KUŘE

zvíře	(krmit) zvířata
vyžle	(je jako) vyžle
děvče	děvčata (zpívala)
rajče	(nejraději mám) rajčata
slůně	(viděl jsem) slůně
medvěd	(malé) medvědy
sele	(prasnice) se selaty
štěně	(vidím dvě) štěňata
kůzle	(koza) s kůzlaty
ptáče	(báseň) o ptáčeti
vnouče	(babiččino) vnouče
káně	(létají) kánata
lvíče	lvíče!

Vzor STAVENÍ

čtení	(hodina) čtení
psaní	(úhledné) psaní
zelí	(knedlíky se) zelím
obilí	(sklidit) obilí
obydlí	(v jejich) obydlí
údolí	(procházel) údolím
cvičení	(logická) cvičení
učení	(spousta) učení
vyšívání	(příručka) vyšívání
koření	(indická) koření
jehličí	(pod) jehličím
prání	(v mnoha) práních
pečení	(domácí) pečení
hubení	(přípravek pro) hubení

Český výrobce učebních pomůcek

MAFERA

UČEBNÍ POMŮCKY s.r.o.

Bělská 124 Bolatice - Borová Tel.: +420 608 411 207
info@ucebnipomucky.eu www.ucebnipomucky.eu